

Emigrantens hemlängtan.

Månen skiner på mattblå himmel och därunder glittrar i blåsvarta vågor en pelare af ljus. Sakta och taktfast gungar den stora ångaren, medan jag sitter på däck och drömmer.

Jag ser på vågornas växlande lek och hör deras dofva, rytmiska brus, när de klyfvas mot fartygets stäf. Och jag tänker på detta fartyg, som beslutsamt plöjer sig fram mellan bölja efter bölja, lämnande bakom sig svall och skum och kölvatten, och själf ständigt dragande vidare mot nya horisonter och nya djup, styrdt af lotsens säkra hand.

Och när jag grundar öfver detta alt, så faller min tanke på mitt eget jag. Också jag är ett fartyg på lifvets hav. Och det hafvet är de tusen stigande och fallande känslorna i mitt bröst, de tusen växlande tankarna i min hjärna. Och själf är jag den medvetna själ, som glider fram, genom känslornas vågsvall och tankarnas blindskär, ständigt ilande, vidare mot nya fröjders himmel och nya sorgers djup, styrd altjämt af det obevekliga öde, som talar i mitt eget dolda inre.

Men under det jag sitter och drömmer och blickar ut öfver det vida haf, så stiga minnena upp ur natten och smyga sig sakta in i min själ, bärande med sig den trånande smärtan i lycka, som mera ej är. De hölja sig i det månsken, som lyste in i mitt hemlandstjäll, de hviska med den susning, som var granens, och andas den doft, som var barrrens - i min hemlandsskog. Och mitt hjärta står stilla i andlös saknad.

Jag minnes den tid, då jag vandrade vid min moders sida i skogarnas djup och hon för mig täljde sagor om det stora lifvet, det höga, det hjältemodiga, det underfulla. jag minnes hur jag lofvade i mitt hjärta, att jag skulle blifva stor och hög och hjältemodig.

Jag minnes den tid, då jag mötte min första flicka, så ljuf, så skär, så helig, hur vi vandrade vid insjöns strand i namnlös smärta och namnlös fröjd. Och jag minnes den första kyssens himmelska renhet, hur den skulle vara ett segel på vår eviga trohet.

Jag minnes den tid, då vi fyra - mina tre vänner och jag - vandrade upp på bärget i stjärnors sken för att svära trohet mot vårt lufs ideal och lofva hvarandra broderlig hjälp i kampen därför. Och jag minnes, hur bröstet då svällde af de stora, höga och ädla känslor, som min moder berättat om.

Hvar äro de alla nu, hvad har lifvet gjort utaf oss? Och jag - så långt, så långt från fädrens land, från barndomshem, lyckans hem! - O, hvad jag längtar dit bort!

Och jag rusar upp och griper fatt i relingen. Så stirrar jag ut i oändligheten och sträcker vanmäktig mina armar mot det håll, där jag spanar min sällhets land.

Tillbaka dit bort! ropar det högt i mitt inre. Mitt hjärta är varmt ännu! Än är det stort nog att älska er alla, än vill jag sluta er i min längtans famn. Hvad alt är jag ej redo att

utstå, blott jag får skåda min hemlandssol och trampa min fädernejord? Tillbaka dit bort, tillbaka!

Men skeppet skär vägen så stadigt, så lugnt, alt längre ilar det bort till fjärran kust, alt längre slits jag hän från min kärleksbygd. En tår stelnar i ögats vrå och skymmer minnena. Jag andas tungt och djupt och lutar mig trött öfver fartygets reling.

Där nere skummar det och brusar det, och bakom oss lämna vi minnenas kölvatten.

Hvarför drog jag ut från hus och hem? Hvar det så svårt att lefva i mitt fädernesland?

Här vandrar jag nu på den främmande världsstadens gator, okänd smygande mig fram mellan vimlande massor af folk. Och långt ifrån att min själs längtan skulle stillas, så växer den altjämt; långtifrån att min blick skulle bländas af det nya den skådar, så ser den tvärtom i alt klarare ljus det gamlas skönhet.

Hvar är min hembygds strålande himmel i denna molniga, rökiga stad? Hvar äro mitt fäderneslands snygga och prydliga hus bland dessa till form och färg vanlottade skyskrapor? Hvar äro min hemorts lugna, leende anläten bland dessa bleka, nervösa varelser jag möter på gatan?

Hvad var det jag saknade på mina fäders jord? Var det friheten? Se huru fängslade och betryckta dessa människor här äro! De jagas framåt som af furier. Ingen har öga för sin broder. Ingen kan tänka på annat än sig själf. Tröstlös blickar själen ut genom ögonens par. Ständigt är hon tvungen att tänka på hur hon skall tillfredsställa kroppens kraft, hur hon skall skänka den en timmes fröjd: ty så många, så många kämpa om brödet och strida om fröjden. Nej, här finnes icke frihet...

Var det en jämnare fördelning af det världsliga goda, som jag saknade där hemma? Se på denna ändlösa rad af praktfulla bodar, där de onödigaste lyxartiklar äro hopade, vik in i denna ståtliga kyrka, och du skall häpna öfver de miljoner, som i smaklösa grannlåter där ligga begrafna, kasta en blick in genom de stora fönstren till denna våning, som är inredd med gränslös yppighet för att stå så den största delen af året och betrakta sedan på gatan de eländiga och lastens typer du möter och hvilkas like du aldrig skådat i ditt fädernesland...

Eller var det handlingskraft och mod och tro på det goda, som jag saknade hos mina bröder däruppe? Ja, må jag då beundra spänstigheten, energin och intelligensen hos dessa mina främmande bröder och ställa till dem den frågan, om de tro på det goda i lifvet. Hvad svarar deras kalla och skarpa blick, hvad svarar deras spotska leende? Vi känna icke till någon tro på högre ting än vår egen kroppsliga lycka...

Hur min längtan växer och hur min syn blir klarare! Mitt unga land är hoppets land! Mitt gamla folk blir ungt på nytt!

O, hade jag vingar nu, så skulle jag flyga dit hem - o, kunde min ande slita sig lös från sin jordiska hydda, så skulle jag skynda dit upp och osynlig tränga in i hjärtat hos mitt folk. Jag skulle hviska till det om den kärlek, som alt fördrar. Till de mindre lyckligt lottade skulle jag tala tröstens ord om det tålamod, som slutligen segrar; till de rika, de

mäktiga och de höga skulle jag rikta en lidelsefull bön, att de ej skola glömma sina ringare bröder, utan kasta bort all personlig hänsyn och tjäna sitt folk med kärleksfulla handlingar.

Alt vad som sker i det yttre är endast skuggan af det, som försiggår i det inre. klagom ej öfver nöd och förtryck och ofrihet, vändom ej vår tanke på den ovänlighet, som visas oss af den okunniga, i mörker vandrande brodern, utan låt oss rensa bort det ogräs, som växer på vår egen åker, draga ut den bjälke, som skymmer blicken i vårt eget öga, och sjunga hemfridens sång.

Vi äga dock alla ett gemensamt hem, det sköna land, där vi sett dagens ljus och vars like vi ej skola finna världen rundt. Vi äga dock alla en syskonring, af naturen oss gifven, det folk, som fostrat och blödt och födt oss...

Kunna vi ej arbeta för det? Kunna vi ej svälta för det?

Min gud, bevinga min själ, skänk den formlösa friheten åt min andel. Jag älskar mitt folk, jag är ett med mitt folk...

--
Tid och rum försvinna. Jag ser ej stad, ej gator, ej vandrare. Jag går, buren af min känslas storhet.

... Se här är en park, som minner om hemstadens park. Och här är tyst och ensamt och fridfullt.

Jag sätter mig på kanten af en springbrunn, där vattnet plaskar helt sakta. Jag sitter och drömmer och längtar.

E.